

PIRMAS SKYRIUS

Laukti už mokyklos vartų stingdančiame šaltyje yra garbė.

Jau valandą sau tai kartoju, stoviu su išlygintu švarku, virpu, su nerimu stebiu, kaip pirštų galai įgauna violetinį atspalvį. Tai milžiniška garbė. Privilegija. *Džiaugsmas*. Taip šitai ir įsivaizdavau, kai abiturientų kuratorė mokytoja Hedž vakar, įpusėjęs matematikos pamokai, mane pasikvietė ir paprašė, kad kelioms šiandien atvyksiančioms būsimų mokinių mamoms aprodyčiau mokyklą.

– Tikiu, kad tu tam tinkamiausias žmogus, – pareiškė plačiai šypsodamasi, ant stalo tvarkingai padėjusi grubias rankas. – Esi mokyklos kapitonė, galėsi jiems papasakoti, kaip Vudveilo akademija rūpinasi savo mokiniais ir kaip mes prisidėjome prie tavo sėkmės. Nesidrovėk, būtinai paminėk savo papildomas veiklas, pasiekimus – tai, kad neseniai mūsų regiono lengvosios atletikos finalinėse varžybose užėmė pirmą vietą. Mamos bus sužavėtos.

Aš jai šypstelėjau ir linktelėjau su tokiu apsimestiniu entuziazmu, kad kaklą sutraukė mėšlungis.

Kaklas – vis dar sustingęs, patiesinu prie priekinės švarko kišenės prisegtus ženkliukus, įnirtingai trepsiu kojomis, stengiuosi atsikratyti jausmo, kad neišsvengiamai nušalsiu pėdas.

Mano geriausia draugė Abigailė Ong visada juokauja, kad kolekcionuoju ženkliukus lyg kokia šarka. Iš dalies ji teisi, bet mane žavi ne tik tai, kad auksinės užrašo *mokyklos kapitonė* raidės spindi blankioje ryto šviesoje. Kiekvienas ženkliukas yra svarbus. Kiekvienas jų kai ką įrodo: kad mano pažymiai puikūs, kad esu geriausia sporto komandų, kurioms priklausau, žaidėja, kad esu aktyvi mokyklos bendruomenės narė, kad padedu vietinėje bibliotekoje. Kad esu protinga, sėkminga ir manęs laukia pavydėtina ateitis...

Sausa žolė sutraška, pasigirsta žingsniai.

Kilsteliu galvą, prisimerkusi žvelgiu į toli. Dar anksti, automobilių stovėjimo aikštelė tuščia, matyti tik surūdijęs rudas „Toyota“ automobilis, veikiausiai jis čia atsidūrė anksčiau, nei buvo pastatyta Vudveilo akademija. Raudonų plytų mokyklos miestelio pastatai be gyvybės, uždarytais langais, virš nuogų medžių kyla pasteliniai rožiniai debesys.

Pasiklydusių mamų nė kvapo.

Tačiau žvilgsnis užkliūva už beprotiškai gerai pažįstamo veido, kaip įprasta, mano kūno raumenys įsitempia. Juodos akys, išraiškingi skruostikauliai, skvarbi šypsena. Ta viena absurdiška ant kaktos krintanti tamsių plaukų sruoga. Per petį permestas mokyklinis švarkas, lyg pozuotų aukštosios mados žurnalui.

Julius Gongas.

Kitas mokyklos kapitonas ir didžiausias mano gyvenimo skausmo šaltinis.

Jį išvydus užplūsta tyra, protu nepaaiškinama neapykanta. Rodos, taip nebūna. Sunku patikėti, kad taip nepakartojamai atrodantis žmogus gali turėti tokį nepakenčiamą charakterį.

Lyg atidarytum nuostabiais šilkiniais kaspinais, konfeti popierėliais ir blizgiomis juostelėmis išpuoštą dovanų dėžutę, o jos viduje rastum nuodingą gyvatę.

Nustebusi gyvatė atsistoja už gero metro. Nelygios pageltusios mudu skiriančios žolės lopinėlis nepriklauso nei man, nei jam.

– Tu ankstyva, – sakydamas, kaip visada, ištęsia garsus, nesivargina suregzti viso sakinio. Savo nelaimėi, Julijų pažįstu jau visą dešimtmetį, per tiek laiko jis nė karto nepradėjo pokalbio tinkamai pasisveikindamas.

– Atėjau anksčiau už tave, – atsakau, lyg tai, kad čia stoviu ilgai ir nejaučiu kojų pirštų, būtų laimėjimas.

– Taip, na, *aš* buvau užsiėmęs.

Tik stengiasi pasakyti: *Esu labiau užsiėmęs nei tu. Turiu svarbesnių veiklų, nes esu svarbesnis žmogus.*

– *Aš* taip pat esu užsiėmusi, – atšaunu. – Labai užsiėmusi. Visą rytą tvarkiau neatidėliotinus reikalus. Tiesą sakant, atėjau čia tiesiai iš treniruotės...

– O, tai tikrai neatidėliotinas reikalas. Bijau, kad jei nepadarysi kasdieninių atsispaudimų, šalies ekonomika sugrius.

Esi piktas, nes per paskutinę kūno kultūros pamoką įrodžiau, jog galiu padaryti daugiau atsispaudimų už tave. Šie žodžiai sukasi ant liežuvio galo. Būtų taip malonu juos ištarti, beveik taip gera, kaip jį įveikti kitoje sporto rungtyje, bet žodžius nuryju. Susikišu rankas į kišenes. Rodos, šaltis pačiu nemaloniausiu būdu skverbiasi iki kaulų čiulpų, čia, Melburne, tokios jau tos žiemos.

Julius kilsteli lūpų kamputį, šypteli taip dirbtinai, kad verčiau būtų susiraukęs.

– Šalta?

– Ne, – atkertu kalendama dantimis. – Nė kiek.

– Seide, tavo oda mėlyna.

– Matyt, dėl šviesos.

– Ir tu drebi.

– Nes nekantrauju, – atkertu.

– Juk supranti, kad čia turėjome būti tik pusę aštuonių, taip? – Jis kilsteli rankovę, dirsteli į laikrodį. Šio prekinis ženklas per brangus, kad jį atpažinčiau, bet laikrodis pakankamai prašmatnus, kad suprasčiau, jog kainavo nemažai. Tiesą sakant, nenustebčiau, jei tikrino laiką tik norėdamas pasipuikuoti. – Dabar yra po septynių dvidešimt. Kiek laiko čia stovi lyg kokia gyva statula?

Nekreipiu į klausimą dėmesio.

– Žinoma, suprantu. Juk girdėjau, ką sakė mokytoja Hedž.

Vos tik mokytoja Hedž džiaugsmingai paprašė atstovauti mokyklai, jos kabinete pasirodė Julius. Supratusi, kad jam skyrė tokią pat užduotį, supykau. Sau pažadėjau pasirodyti geriau už jį – prie mokyklos vartų stovėsiu daug anksčiau, jei kas nors taip pat atvyktų per anksti, būsiu šimtą kartų geriau pasiruošusi ir pirmoji mamoms sudarysiu nepakartojamą išpūdį. Žinau, kad už tai mūsų *nevertins*, bet nesvarbu.

Galvoje esu susikūrusi mudviejų vertinimo lentą, joje žymiu *kiekvieno kontrolinio* darbo, kiekvienų varžybų, konkursų, kuriuose su Juliumi varžomės nuo tada, kai mums buvo septyneri, rezultatus, ir tik aš viena suprantu šią balų sistemą:

plius trys balai už tai, kad užsitarnavau retą palaikančią mokytojo Kei šypseną;

plius penki už tai, kad pavyko surinkti tiek lėšų, kiek buvo tikimasi;

plius šeši už tai, kad mokyklos krepšinio turnyre pasirodžiau geriausiai;

plius aštuoni už tai, kad laimėjau klasės debatus.

Šiuo metu Julius turi 490 balus, o aš – 495, dėl praėjusią savaitę buvusio istorijos kontrolinio darbo – jį parašiau geriausiai. Bet negaliu atsipalaiduoti. Atsipalaiduoja tik pralaimėtojai.

– Geriau jau greitai atvažiuotų, – sako Julius, dar kartą žvilgteli į laikrodį. Taria pabrėždamas kiekvieną žodį, lyg amerikietis; akivaizdu, kad yra labai nepatenkintas. Jau kurį laiką įtariu, kad jo akcentas apsimestinis. Juk į Valstijas buvo įkėlęs koją vos kelis kartus, kai vyko apžiūrėti studentų miestelių; nėra racionalios priežasties, kodėl turėtų taip kalbėti, greičiausiai tik nori išsiskirti iš kitų. – Neketinu sustingti į ledą.

Užverčiu akis. Trokštu riktelėti: *Pasaulis nėra sukurtas tam, kad tau tarnautų*. Bet, rodos, pasaulis buvo sukurtas tam, kad pasijuoktų man į akis, nes po akimirkos jo noras išsipildo ir į automobilių stovėjimo aikštelę įsuka keturi automobiliai. Durelės atsidaro, iš kiekvienos mašinos viena po kitos išlipa tetulės.

Tetulė yra tiksliausias apibūdinimas, kurį galiu sugalvoti. Šį žodį vartoju ne dėl manė su jomis siejančio kraujo ryšio (nors mano tetos tikrai yra tetulės), bet dėl jų požiūrio, ypačingo egzistavimo būdo. Jį gali jausti, gali matyti, bet jo tiksliai neapibūdinsi. Tetulės turi išskirtinių savybių, tokių kaip didžiulės garbanos, išstatuoruoti antakiai, „Chanel“ rankinės, ant

pigios raudonos juostelės kabantis prabangus nefrito pakabutis. Bet jos nemenkai viena nuo kitos skiriasi.

Sakykime, pirmoji link vartų artėjanti tetulė avi batelius su penkiolikos centimetrų aukščio kulniukais, ryši žalią neoninę skarelę, kuri laisvai galėtų atstoti šviesoforą. Iš paskos einanti tetulė dėvi ne tokius ryškius drabužius, jos natūraliai griežti veido bruožai man primena mamą.

Manęs nestebina, kad į mūsų mokyklą vaikus ketinantys atsiųsti tėvai yra azijiečiai. Iš visų Vudveilo akademijoje besimokančių vaikų mes sudarome mažiausiai 90 procentų ir tai tik kuklūs skaičiavimai. Klausti *kodėl* taip yra – lyg klaustum, kas atsirado pirmiau: višta ar kiaušinis. Ar azijiečių vaikai čia mokosi, nes jų tėvai nori, kad jie lankytų išskirtinę, gabiems mokiniams skirtą vidurinę mokyklą? O gal jų tėvai šia mokykla susidomėjo sužinoję, kad joje mokosi nemažai azijiečių?

Žinau, kad mano mama ją pasirinko būtent dėl to. Kai tėtis mus paliko, praėjus savaitei ji ištraukė mane iš katalikiškos baltųjų pradinės mokyklos, persikraustėme į kitą miesto galą. *Gera, kai tave supa bendruomenė*, pasakė taip liūdnei, kad tą ir kiekvieną vėlesnę dieną turėjau pritarti jos norams. *Žmonės, kurie tave supras*.

Julius pasimuisto, grįžtu į šią akimirką. Jis žengia į priekį, skubiai užstoju jam kelią, nutaisau laimingos mokinės šypsena.

– *Ayi, shi lai canguan xuexiao de ma?* – stengiuosi paklausti kinų mandarinų kalba. *Ar atvykote apžiūrėti mokyklos?*

Pirmoji tetulė man mirkteli, atsako angliškai su amerikietišku akcentu, Julius dėl savojo turėtų gėdytis.

– Taip.

Veidą išmuša karštis. Nė nepažvelgusi į Julijų jaučiu, kad tyliai džiūgauja, mėgaujasi tuo, kad susimoviau. Man nespėjus atsigauti, jis drąsiai žengia į priekį, jo stuburas tiesus, smakras pakeltas, putliose lūpose švyti nuoširdi šypsena.

– Labas rytas, – amteli – jam niekada nebuvo sunku pasisveikinti su *kitais* žmonėmis. – Esu mokyklos kapitonas Julius Gongas, šį rytą jums aprodysiu mokyklos miestelį.

Atsikrenkščiu.

Jis kilsteli tamsų antakį, bet daugiau nieko nesako.

Atsikrenkščiu garsiau.

– O čia – Seidė, – po kelių akimirų priduria, mosteli į mane delnu. – Kita kapitonė.

– Mokyklos kapitonė, – nesusilaikiusi patikslinu. Nuo šypsenos ima skaudėti veido raumenis. – Esu mokyklos kapitonė. Ir būsima geriausia šios mokyklos abiturientė.

– Tikrai nemanau, kad joms tai rūpi, – Julius į ausį sušnabžda taip tyliai, kad tik aš galiu jį girdėti. Nors kausto šaltis, jo kvėpavimas šildo.

Paprastai elgiuosi taip, lyg jis neegzistuočiau. Šiuo metu tai nėra lengva, visos keturios tetulės nužiūrinėja Julijų nuo galvos iki kojų, rodos, stengiasi išsirinkti būsimą žentą.

– Kiek tau metų? – pasiteirauja viena.

– Septyniolika, – noriai atsako Julius.

– Atrodai labai aukštas, – burbteli kita tetulė. – Koks tavo ūgis?

Julius sukaupia visą pasaulio kantrybę.

– Metras aštuoniasdešimt penki centimetrai.

– *Esi* aukštas, – sako taip, lyg tai būtų žygdarbis, lyg jis būtų įveikęs vėžį. *Tai tik genetika*, norisi sušukti, bet, žinoma,

susilaikau. *Jam nieko nereikėjo dėl to daryti.* – Ir kiek laiko mokaisi šioje mokykloje?

– Dešimt metų, – atsako. – Beveik visą savo gyvenimą.

Prispaudžiu liežuvį prie aštrių dantų. Į šį klausimą galėjau atsakyti už jį. Gal tai, kad Vudveilo akademiją pradėjome lankyti tais pačiais metais, yra tik atsitiktinumas, o gal – praeikimas, linkstu prie *praeikimo* versijos. Buvau tyli, drovi mergaitė, mokiniai su manimi nenorėjo turėti nieko bendro, o *jis* buvo įdomus, paslaptingas, populiarus, Juliui nė nereikėjo stengtis.

Elgėsi lyg žinodamas, kad vieną dieną šioje vietoje visiems vadovaus, tai išdavė jo pasitikėjimu savimi degančios juodos akys. Tuomet per kūno kultūros pamoką atsidūrėme skirtingose kvadrato komandose. Vos paėmęs kamuolį į rankas, nukreipė į mane žvilgsnį. Į mane nusitaikė. Lyg Davido Attenborough'o dokumentiniuose filmuose apie gyvūnus, kuriuose sulėtintai rodoma, kaip gyvatė artėja prie grobio. Aš buvau kiškis; jis buvo gyvatė.

Kažkodėl iš daugiau nei trisdešimties toje prakaitu atsiduodančioje, prastai vėdinamoje sporto salėje buvusių vaikų išsirinko ir ketino išmušti *mane*. Bet kvadratą žaidžiau neįtikėtinai gerai, mokėjau greitai bėgti. Kas kartą, kai į mane nusitaikydavo, pasitraukdavau į šalį. Galiausiai likome tik mudu. Jis mėtė kamuolį. Aš jo išvengdavau. Veikiausiai tai būtų tęsęsi iki pamokų pabaigos, bet kitiems mokiniams pabodo stoviniuoti aplinkui, teko įsikišti mokytojui, jis paskelbė lygiašias.

Nuo tos akimirkos Julius Gongas tapo mano gyvenimo praeiksmu. Kitiems mokiniams neteko patirti jo priešiškuomo, kažkodėl jis buvo nusiteikęs tik prieš mane.

Tiesą sakant, tetulės jau spėjo jį išimylėti. Jis vis dar joms šypsosi, pritariamai linksi, klausinėja apie jų sveikatą, maisto ruošą ir kažkokį artėjantį ūkininkų turgų (esu tikra, kad Julius per gyvenimą nėra kojos įkėlęs į vietą, kurios pavadinime yra žodis *ūkininkų*), tetulės tirpsta iš susižavėjimo. Vienai jų pasiteiravus apie jo pažymius, Julius nutyla, šiek tiek pasuka link manęs galvą, jo šypsena virsta tik man pastebima grimasa.

– Jie neblogi, – apsimeta kuklus. – Praėjusį semestrą gavau apdovanojimą už aukščiausius pasiekimus anglų kalbos pamokoje. Ir chemijos. Ir ekonomikos. Ir fizikos.

– *Oho*, – vienbalsiu aikteli tetulės. Jos nebūtų labiau sužavėtos net jei jis joms sumokėtų. – Neįtikėtina.

– Tu toks protingas.

– Būti geriausiam tokioje konkurencingoje mokykloje? Tikriausiai esi genijus.

– Gražus *ir* sumanus. Tėvai gerai tave išauklėjo.

Jaučiu, kaip venose verda kraujas, garai degina gerklę. Visam likusiam pasauliui jis yra angelas, tobulas mokinys gražiu veideliu. Bet aš žinau, kas jis yra iš tikrųjų, žinau, koks jis.

– Turėtume jums viską aprodyti, – mandagiai tariu, išspaudžiu dirbtinę šypseną, sukandu dantis. – Turite daug ką pamatyti. Esate keturios... galiu palydėti dvi iš jūsų. – Mosteliu į arčiausiai stovinčias tetules. Jos neatrodo patenkintos, kad jas pasirinkau. Tetulė su žalia skarele garsiai atsidūsta iš nusivylimo, tai visada įkvepia. – O Julius palydės kitas dvi viešias.

Netrukus tos abi moterys už jo atsistoja, padėties šeimininku pasijutęs Julius stumteli kaltinius metalinius vartus.

– Mielai, – sako. – Sekite paskui mane.
Galvoje lyg išpėjamas kelio ženklas blyksteli skaičius.
Trys taškai Juliui.